

Št. 1 / februar 2004

Allianz in den Alpen
Alliance dans les Alpes
Alleanza nelle Alpi
Povezanost v Alpah

INFO

Avstrija
Francija
Italija
Lihtenštajn
Nemèija
Slovenija
Svica

Omrežje občin "Povezanost v Alpah"

Aktivna ...

... mreža

Uvodnik

Tokratna številka informativnega biltena je v znamenju gesla, ki smo ga poimenovali kar „aktivna mreža“. Je to abstrakten pojem za abstraktno delovanje? Kot posamezniki smo sicer šibki, skupaj lahko marsikaj dosežemo. Za razliko od zgodovinskih enosmernih povezav, kjer se je moral posameznik v prid skupni moči odpovedati lastni identiteti in pogosto tudi mišljenju, so prav mreže tiste

strukture, pri katerih drugačnost vsakega posameznika odločilno pripomore k doseganju skupne stvari. Pomembna povezovalna sila pri tem so ljudje, ki so aktivni v več mrežah hkrati ter med seboj tudi povezujejo informacije in delovanje teh različnih mrež.

Kultura na območju Alp ni enoten prostor. Na skupščini članic v občini Bobbio Pellice smo zato pozvali ministre za okolje alpskih držav in Evropske unije, naj podprejo prizadevanja za izdelavo protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prebivalstva in kulture ter protokol na 8. alpski konferenci, ki bo 17. novembra 2004 v Garmisch-Partenkirchnu, tudi podpišejo.

Kljub notranji pestrosti in raznolikosti so omrežja odvisna tudi od zunanjega sveta, zato me veseli, da je naše Omrežje občin Povezanost v Alpah na 19. podelitvi Bindingove nagrade za varstvo narave in okolja prejelo eno od treh razpisanih nagrad. V zahvalnem govoru sem takrat poudaril, da razumemo nagrado kot priznanje našemu dosedanjemu delu, zlasti pa kot nalogo, da z našim delom nadaljujemo, še več: da ga še okrepimo.

Tovrsten poskus „krepitve“ vidimo lahko v projektu DYNALP, ki ga izvajamo v okviru programa Interreg IIIB. Začetek projekta sega v uvodno srečanje, ki se je odvijalo oktobra 2003 v občini Bobbio Pellice. Medtem je bil opravljen tudi prvi finančni obračun. Niso pa rešene še vse težave, ki izhajajo iz obsežnega administrativnega dela. Odprta vprašanja obstajajo ne le pri sopartnerjih, temveč tudi pri prvostopenjskih nadzornih organih, ki morajo najprej potrditi dejansko in računsko pravilnost navedenih podatkov, predno EU izplača subvencijska sredstva. Dokončno še ni razjasnjeno zlasti vprašanje financiranja mednarodne koordinacije in transnacionalnih prireditev. A kljub temu potekajo projekti v posameznih občinah zelo uspešno - upamo le, da kakovostni projekti ne bodo propadli zaradi pretirane birokratske vneme.

Rainer Siegele
Predsednik

Kazalo

Uvodnik	Siegele Rainer	2
Aktivna mreža	Greußing Gabriele	3
Mreža županov	Siegrist Dominik	4
Se s projektom DYNALP obetajo priložnosti za prihodnost?	Eggensberger Peter	4 + 5
6. letna konferenca Bobbio Pellice (Italija), 3. in 4. oktober 2003	Uredništvo	5 + 6
Bobbio Pellice (Italija), 3. 10. 2003 - uradni začetek izvajanja projekta DYNALP	Uredništvo	6
Spomladanska strokovna konferenca 2004	Kolleger Thomas	7
Nagrajena občina prihodnosti za leto 2003	Ullrich Aurelia	7 + 8
Natečaj „Iščemo občino prihodnosti!“ že četrtrtič zapored	Uredništvo	8
Projekti DYNALP konkretno	Uredništvo, Hänni Priska	8, 9 + 10
Omrežje občin prejelo Bindingovo nagrado za leto 2003	Uredništvo	10
Iz naših občin:	Uredništvo	11
Avstrija	Rubeis Udo	11
Liechtenštajn	Občina Triesenberg	11
Koledar prireditev	Uredništvo	12
Prebivalstvo in kultura: nujno je sodelovanje vseh akterjev	Götz Andreas	12

Aktivna mreža

Vizija maloštevilnih posameznikov se je leta 1995 uresničila v pilotnem projektu „Omrežje občin – Povezanost v Alpah“, iz katerega je leta 1997 nastalo društvo. Od takrat dalje poskušamo našo zamisel o tem, kako naj določena mreža deluje v vsakdanji praksi, uresničevati v posameznih primerih.

A še vedno ni preprosto pojasniti, kakšna je pravzaprav ideja omrežja. Spominja me na prepletenost odnosov znotraj neke velike skupnosti sorodnikov. Povezovalna elementa pri tem sta želja in volja prizadevati si za kakovostno prihodnost v Alpah zase in za naslednje generacije. Zavedanje, da obstajajo tudi druge podobno misleče in delujoče skupine, deluje spodbujevalno in nudi oporo.

Na predstavitev združenja nas odgovorni v občinah pogosto sprašujejo, kaj naj bi tako omrežje sploh prineslo. Navajeni smo tovrstnih vprašanj, saj je treba stroške upravičiti. V odgovoru zato opozorimo na uporabnost posameznih projektov, izmenjavo informacij in morebitne reklamne učinke.

Vsekakor mi pomeni sodelovanje pri Omrežju še veliko več. Tudi od mene se pričakuje, da v njem sodelujem in skrbim za mrežo medsebojnih odnosov. Le z osebnim zavzemanjem lahko izkusim, kako Omrežje deluje v celoti. In ker so tudi v času množičnih medijev in velike poplave informacij še vedno osebni odnosi tisti, ki zagotavljajo pravo podlago za uspešno delovanje v občini, je še kako pomembno udeleževati se letnih srečanj in ekskurzij ter sodelovati v razgovorih. Pri tem nastajajo stiki, katerih rezultat so nove ideje za oblikovanje projektov v občinah ali pa primeri sodelovanja prek meja posameznih občin. To se seveda ne zgodi samo od sebe in tudi ustvarjenih stikov ni mogoče kar presneti s spletnih strani. Za to so potrebni zainteresirani udeleženci in odprtost posameznih članic. Rezultatov žal ni mogoče ponazoriti s številkami, a tudi v našem Omrežju najdemo primere, ki kažejo, da je delovanje čedalje živahnejše:

Predstavniki švicarske občine Beatenberg so obiskali osnovno ekošolo v Mädru v Avstriji, kulturne skupine iz Furlanije so s svojimi nastopi obogatile slavnostno prireditev v Großramingu v Avstriji, pet občin iz Avstrije, Lihtenštajna in Švice se je združilo v mikroomrežje in na področju prometa omogočilo izvedbo projekta iz programa Interreg IIIA, uslužbenci občine Mäder so obiskali avstrijski Brandberg in švicarski Grabs, občinski politiki iz Mädra so se seznanili s projekti v avstrijskih krajih Hittisau in Langenegg, delegacija iz švicarske občine Fully se je seznanila z dejavnostmi, ki jih izvajajo v Salgeschu... In če bodo stike znotraj omrežja znali izkoristiti tudi za „počitnikovanja“, kot je to pokazal nekdanji županu Hans Einzenberger iz avstrijskega

Großraminga, ki je počitnice preživel v dolini Großes Walsertal, ali Rudolf Lippuner, župan švicarske občine Grabs, ki se je mudil v okolici nemškega Oberstaufna, je to prav tako obogatitev možnosti, ki jih ponujajo mreže.

Še vedno nimamo dovolj izkušenj pri stikih in obravnavi omrežij. Vendar pa delovanje omrežij vidim kot model za prihodnje občinsko delo, saj bo skupno nastopanje in s tem iskanje partnerjev za določene naloge vedno pomembnejše. Da bi bil projekt Omrežje občin Povezanost v Alpah uspešen, si morajo prizadevati vse članice in so zato vse vabljeni k sodelovanju.

Gabriele Greußing

Mreža županov

Ko sta leta 1996 Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) in Inštitut za raziskovanje Alp (AFI) s sodelovanjem 26 občin pričela izvajati pilotni projekt „Omrežje občin Povezanost v Alpah“, je okrog Alpske konvencije vladalo prelomno vzdušje. Na takratni skupščini v Bovcu so ustanovne članice nastopile z zahtevo, da je treba pokazati, kako je mogoče Alpsko konvencijo uspešno izvajati tudi na lokalni ravni.

Danes, osem let kasneje, so alpski vetrovi postali surovejši, Omrežje občin mora svoje pobude omejevati in se osredotočiti na najpomembnejše zadeve. Tako je zelo pomembno, da se članske občine vedno znova zavedajo svojega političnega poslanstva glede Alp, kajti odločilno bo, katerim načelom bomo pri svojem delovanju v prihodnje sledili: ali bomo še naprej brezobzirno uničevali naravo in soljudi ali pa bomo z alpskimi viri upravljali premišljeno in nadzorovano? Pomislimo samo na številna problematična področja, kot so naravne nesreče ali odseljevanje prebivalcev, kjer ima lahko napačno zastavljena alpska politika še zlasti usodne posledice za občine v gorskih in dolinskih predelih.

Recept za uspešno prihodnost

Kaj je bil in kaj bo tudi v prihodnje razlog za uspešno delovanje Omrežja občin? Izkušnje koordinatorjev kažejo, da je treba za uspešno delo Omrežja neposredno komunicirati z občinskimi vodstvi in jih pridobiti za sodelovanje, kajti največ koristi od združenja naj bi imeli prav župani (oz. občinski pooblaščenca). In če je izmenjava informacij in izkušenj uspešna na tej „zgornji“ ravni, imajo od tega korist vsi akterji Omrežja občin. Zato je še posebej pomembno, da se vedno znova seznanjamo s specifičnimi potrebami in problemi županov oz. občinskih pooblaščenca, temu pa prilagajamo ponudbe in storitve Omrežja.

V številnih državah je politična klima reševanja problemov Alp postala bolj omejevalna. Za uspešno prihodnost alpskih regij bo zato obstoj uspešnih vsealpskih pobud, kot je na primer Omrežje občin Povezanost v Alpah, postal še pomembnejši. Odločilno pri tem je, da imajo članske občine, predsedstvo in koordinatorji pregled nad poglavitnimi dejavnostmi Omrežja občin, to pa so izmenjava informacij in izkušenj ter pozitivni primeri izvajanja Alpske konvencije in lobiranja zanjo.

Dominik Siegrist

Dominik Siegrist je eden od pobudnikov in ustanoviteljev Omrežja občin. Od 1996 do 2003 je opravljal funkcijo koordinatorja za švicarske občine, ki so članice Omrežja. Leta 2004 je zapustil Mrežo pisarn za Alpe (Alpenbüro Netz) in odšel na rapperswillsko Visoko tehnično šolo. Kot predsednik CIPRE-Švica se bo še naprej zavzemal za uresničevanje ciljev Omrežja občin Povezanost v Alpah.

Se s projektom DYNALP obetajo priložnosti za prihodnost?

Omrežje občin je v svoji kratki zgodovini doživelo zelo uspešen razvoj. Projekt DYNALP, ki je v okviru programa Interreg IIIB nastal kot rezultat sodelovanja v Omrežju, bo tudi v prihodnje izboljševal možnosti za kakovostnejši razvoj.

Naša pričakovanja oziroma upanja v zvezi s tem so naslednja:

**Pomemben glas
za Alpe in Evropo**

Omrežje občin je s projektom Dynalp postalo pomemben „igralac“ v evropskih subvencijskih programih. Tovrsten vzpon v „prvo ligo“ nam omogoča še večjo razpoznavnost, kot smo je bili deležni doslej. Naš glas je pri alpskem in političnem evropskem odločanju postal še bolj slišen.

***Viden znak uresničevanja
Alpske konvencije in
evropskega prostorskega razvoja***

Nedavno so v Innsbrucku ustanovili Stalni sekretariat Alpske konvencije. Naši primeri izvajanja bodo nadalje spodbujali udeležanje Alpske konvencije. Prek programa INTERREG lahko spodbujamo tudi razvoj evropskega prostorskega razvoja.

***Iskan svetovalec in
drugim za zgled***

Že sedaj smo lahko zgled drugim. Zaradi naših novih izkušenj v okviru evropskega sodelovanja postajamo iskani sogovorniki v evropskem prostoru.

Gospodarski dejavnik

Če zanemarimo nematerialne pridobitve, ki jih omogoča projektno sodelovanje, pa je končni rezultat dejavnosti združenja tudi gospodarska uspešnost. V zameno za skromnejše sodelovanje lahko partnerji projekta izkoristijo številne protistoritve, vključno z možnostmi varčnega in smiselnega vlaganja. DYNALP bo tako sprožil investicije v vrednosti okrog 20 milijonov evrov, kar seveda za gospodarstvo občin predstavlja pomemben dejavnik.

Zlata jama za ideje in rešitve

Število uspešno preizkušenih rešitev se s pomočjo načrtovanih pilotnih ukrepov še naprej povečuje. Od nekaj začetnih je število sedaj naraslo na stotine uspešnih primerov izvajanja Alpske konvencije

Kulturno zavezujoči element

Mnogi govorijo o alpski identiteti, mi pa jo bomo konkretno razvijali pri njenih koreninah! Naša srečanja z vedno večjim številom udeležencev postajajo vedno pomembnejši družbeni dogodki – sodelujoče taka srečanja bogatijo osebno, pomembna pa so tudi zaradi spoštovanja in spoznavanja drugih kultur.

Dr. Peter Eggenberger

6. letna konferenca Bobbio Pellice (Italija), 3. in 4. oktober 2003

Ur. - Letošnja konferenca je v celoti potekala v znamenju projekta DYNALP. Prvi dan se je začel z uvodnim srečanjem, kar je bil tudi uradni začetek izvajanja projekta v okviru programa INTERREG IIIB.

Aldo Charbonnier, župan občine Bobbio Pellice, in predsednik Omrežja občin Rainer Siegele sta najprej pozdravila vse udeležence konference. Sledila je predstavitev različnih dejavnosti, ki bodo prispevale k uveljavitvi trajnostnega razvoja na gorskem območju pokrajin Torino in Piemont, nato pa še podelitev nagrad zmagovalcem natečaja „Občina prihodnosti 2003“. Udeleženci konference so si nato pod vodstvom župana Alda Charbonniera ogledali še občino Bobbio Pellice. Po odlično pripravljeni večerji, kjer so bile na jedilniku domače jedi iz doline Val Pellice, je vse prisotne s svojim nastopom v nošah navdušil Valdežanski zbor (Corale Valdese).

Na skupščini članic so prisotni izvolili tudi novo predsedstvo. Za ponovnega predsednika je bil soglasno izvoljen župan Rainer Siegele, prav tako tudi drugi člani predsedstva: za prvega podpredsednika

Udeleženci konference so pri ogledu Valdežanskega muzeja v kraju Torre Pellice izvedeli veliko zanimivega o zgodovini doline Pellice ter življenju in kulturi Valdežanov, ki so se naselili v njej.

Novi in stari člani predsedstva (od l. proti d.): Hansjakob Falk, Joze Kotnik, Evgenija Kegl-Korošec, Rainer Siegele, Antonio Zambon, Walter Grath

Antonio Zambon iz italijanske občine Budoia, za drugega podpredsednika pa Rudi Lippuner iz Grabsa

v Švici in Walter Grath iz nemškega Oberstaufna. Hansjakob Falk iz Schaana v Lihtenštajnu in Jože Kotnik iz Kranjske Gore nista več kandidirala. Predsednik se jima je zahvalil za zavzeto delovanje, ki sta ga izkazala od ustanovitve Omrežja dalje. Namesto njiju sta bila izvoljena Daniel Hilti iz Schaana v Lihtenštajnu in Evgenija Kegl-Korošec iz Bohinja. Pridružila se jima je tudi Colette Patron iz francoske občine Gap.

Kot na obeh letnih konferencah doslej je bila tudi tokrat sprejeta nova resolucija, ki okoljske ministre alpskih držav in Evropske unije poziva, naj spodbujajo dejavnosti za pripravo protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prebivalstva in kulture ter ga podpišejo na 8. alpski konferenci 17. novembra 2004 v Garmisch-Partenkirchnu. Upati je, da bo glas Omrežja dovolj močan. So se pa zvrstili že prvi odzivi, ki nas pozivajo k sodelovanju.

Skupščini članic je nazadnje sledil še obisk sosednjega kraja Torre Pellice, kjer je bilo za udeležence organizirano vodenje po Valdežanskem muzeju. Ta zelo nazorno prikazuje zgodovino, življenje in kulturo Valdežanov, ki so se naselili v teh krajih.

Bobbio Pellice (Italija), 3. 10. 2003 - uradni začetek izvajanja projekta DYNALP

Ur. - Uvodno srečanje 3. oktobra 2003 v občini Bobbio Pellice je bilo uradni začetek izvajanja projekta DYNALP, ki se odvija v okviru programa INTERREG IIIB.

V imenu vodilnega partnerja, to pa je avstrijska občina Mäder, je župan Rainer Siegele najprej predstavil celoten projekt DYNALP, nato pa so svoje projekte na kratko predstavile občine Oberstaufen (Nemčija), San Zeno di Montagna (Italija), Grabs (Švica) in Schaan (Lihtenštajn) v vlogi projektnih partneric. Projekti bodo natančneje predstavljeni tudi na domači spletni strani projekta www.dynalp.org in v našem informativnem biltenu.

Avtodidaktično učenje trajnostnega razvoja za pilotne občine

Dr. Dominik Siegrist je pojasnil izobraževalni instrument „Autodidactic Learning for Sustainability“ (ALS), v okviru katerega so v sodelovanju z bernoško univerzo razvili in izpeljali metode za avtodidaktično učenje trajnostnega razvoja. V pilotnih občinah naj bi tako poskrbeli za ustrezno usposabljanje ljudi, ki bodo pristojni za pripravo in izvajanje projektov. Občine, ki so izrazile zanimanje za tako sodelovanje, so se lahko prijavile med odmorom.

Informacije o trenutnem stanju projekta DYNALP

Spletne strani projekta stalno obnavlja CIPRA-International, tako da je vedno zagotovljen vpogled v trenutno stanje pri posameznih projektih. To pa seveda zahteva redno poročanje partnerjev. Informacije posredujejo nacionalni animatorji.

Prvi obračun je uspel

Ovira, ki jo je predstavljal prvi obračun z EU, je premagana: opravili smo namreč obračun za obdobje od 1. 7. do 31. 10. 2003. Žal pa je projektni sekretariat ugotovil, da veliko dela povzročajo administrativni posli in da izpolnjevanje deloma birokratskih nalog zahteva veliko časa in energije. Vseh problemov seveda še ni bilo mogoče rešiti.

Pri vsem tem pa nikakor ne smemo izpred oči izgubiti pravega cilja projekta DYNALP: to je uresničevanje trajnostne in inovativne projekte na lokalni ravni na področjih, ki jih predstavljajo štirje protokoli Alpske konvencije (protokol o hribovskem kmetijstvu, o turizmu, o varstvu narave in negi krajine ter o trajnostnem razvoju in urejanju prostora), s tem pa tudi prispevanje k izboljššanju življenjskih pogojev v Alpah kot življenjskem prostoru.

Spomladanska strokovna konferenca 2004

Ur. – Spomladanska strokovna konferenca bo letos potekala od 22. do 24. aprila v dolini Albule v Švici.

Dolina Albule (Albulatal) je ena od podregij, ki poleg podregij Lenzerheide in Surses, sestavljajo regijo Mittelbünden. Dvanajst občin iz te doline se je med seboj povežalo in nastalo je združenje „Povezanost v dolini Albule“. Za te kraje je značilna pestra in večinoma neokrnjena naravna in kulturna krajina, ki zagotavlja visoko kakovost bivanja in možnosti za sprostitev.

V občinah, kjer prevladuje večinoma kmečko prebivalstvo, živi več kot 3.000 ljudi. V večini občin tudi skrbijo za ohranjanje retoromanščine, ki ima ponekod celo status uradnega jezika. In če jih raziskujemo z umetnostno- in kulturnozgodovinskega vidika, odkrijemo pomembne zgradbe iz karolinškega, romanskega in baročnega obdobja. Retijska železnica (RhB) pa je zaznamovala krajinsko podobo doline Albule.

Strukturni in gospodarski položaj dolinskih naselij ne dosega povprečja celotnega območja Graubündna.

Trženje doline Albule v turistične namene se omejuje v glavnem na albulsko progo (RhB). Edinstveni projekt s tega področja pripravlja društvo „Železniški zgodovinski muzej/ doživljanje Albule z vlakom“.

Albulaska dolina je bila leta 2002 izbrana tudi za

Javni primestni promet ima v dolini Albule pomembno vlogo

prvo regijo energetske varčnih krajev v Švici in nagrajena za svojo trajnostno energetske politiko.

Zavest o prasili vode in njeni trajnostni rabi je harmonično povezana z načeli Alpske konvencije. Društvo „Vodna pot Albule“, ki je bilo ustanovljeno leta 2003, izvaja projekt „ansaina“, katerega cilj je ureditev naravne poti.

Thomas Kolleger

Nagrajena občina prihodnosti za leto 2003

V okviru letne konference je potekala tudi podelitev nagrad občinam prihodnosti za leto 2003.

V nadaljevanju predstavljamo tri nagrajene občine, ki so najprepričljiveje izpolnjevale merila, ki so bila pogoj za izbor: upoštevanje načel trajnostnega razvoja, kreativnost, inovativnost in zglednost za druge občine kakor tudi sam način izpolnjevanja navedenih meril.

***Trajnostni regionalni razvoj par excellence v Biosfernem parku Großes Walsertal
Glavna nagrada v višini 4.000 evrov***

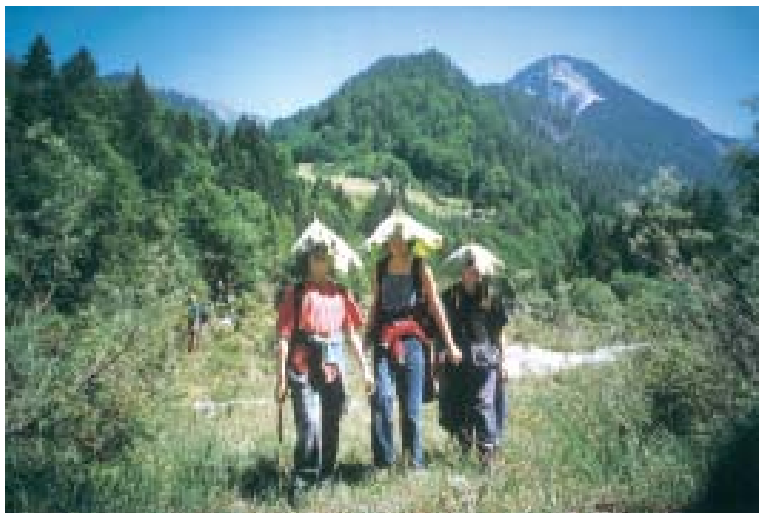
Großes Walsertal je glavno nagrado prejel za pestro zasnovane in uspešno izpeljane dejavnosti, katerih cilj je uresničevanje trajnostnega regionalnega razvoja na območju biosfernega parka. Celotno območje redko poseljene visokogorske doline, ki leži

na odmaknjenem, strmem pobočju in kjer zato vladajo težje gospodarske razmere, sodi od leta 2000 dalje k Unescovi mreži biosfernih parkov.

Šest občin v dolini si skupaj s prebivalci prizadeva izboljšati medsebojno sodelovanje ter kakovost življenja na območju te regije. Cilj je kakovostnejše življenje, delo in preživljanje počitnic v dolini Großes Walsertal. V tem smislu so začeli izvajati tudi vrsto uspešnih projektov, pri katerih sodeluje veliko prebivalcev: natečaj za šolarje „Logotip biosfernega parka“, projekt EU v okviru programa LIFE „EcoMonte“, projekt s področja domačih kmetijskih proizvodov „Genussspechte“, avtobusni prevozi za pohodnike v poletnih mesecih idr. Prvi uspehi v gospodarstvu, kot je, denimo, naraščajoče število izletniških gostov, so že opazni.

***Mobilno brez avtomobila v Werfenweng
Stranska nagrada v višini 1.500 evrov***

Stransko nagrado je za svoje zgledno oblikovano

Biosfernemu parku Großes Walsertal je bila glavna nagrada v višini 4.000 evrov podeljena za različne dejavnosti

namreč tako za goste kot tudi za domačine pripravili in v uporabo ponudili dvajset inovativno izdelanih in deloma brezplačnih prevoznih sredstev, ki so prijazni za okolje. Rezultati opravljene raziskave so pokazali, da so se emisije CO₂ samo v pretekli zimski sezoni zaradi spremenjenega ravnanja oz. odnosa prebivalcev in gostov do prometa zmanjšale za 374 ton.

Erto e Casso – vas, ki jo je prizadela naravna nesreča, je spet zaživela Stranska nagrada v višini 1.500 evrov

Furlanski naselji Erto in Casso je leta 1963 močno prizadel udarni val, ki je bil posledica zdrsa ogromne kamnite gmote v akumulacijsko jezero. Kljub pozivom pristojnega ministrstva, naj zapustijo svoje vasi, so domačini v sodelovanju s prebivalci širše regije do leta 1994 vas ponovno zgradili. Naravna in kulturna krajina sta se razvijali naprej, ohranile so se tradicionalne oblike obdelovanja in stara vaška središča, ki v katastrofi niso bila uničena. Za doseženo je občina prejela stransko nagrado.

ponudbo trajnostne mobilnosti prejel Werfenweng, manjši turistični kraj na Salzburškem. V tej občini so

Aurelia Ullrich,
CIPRA International

Natečaj „Iščemo občino prihodnosti!“ že četrtrič zapored

Ur. - Omrežje občin bo tudi v letu 2004 razpisalo natečaj, na katerem lahko alpske občine kandidirajo s trajnostnimi projekti.

S projekti, ki prispevajo k uresničevanju Alpske konvencije na lokalni ravni in obravnavajo najmanj eno od področij delovanja, ki jih predvideva Alpska konvencija (področje energije, prometa, nege krajine itd.), se lahko za glavno nagrado v višini 4.000 evrov oziroma za eno sicer dveh stranskih nagrad v višini vrednosti 1.500 evrov potegujejo vse občine na območju Alp.

Poleg načela trajnosti, po katerem se mora projekt

odlikovati, in njegove vpetosti v celotno zasnovano razvoja občine, so pomembni še kreativnost, možnost uporabe projekta v drugih občinah in način njegovega izvajanja.

Zadnji rok za prijavo projekta je 11. junij 2004. Podelitev nagrad bo potekala v okviru letne konference Omrežja občin, ki bo letos v Kranjski Gori. Več informacij, natančen opis natečaja in vprašalnik za zainteresirane občine objavljamo na domači strani www.alpenallianz.org, zahtevati pa jih je mogoče tudi pri CIPRI-International.

Upamo, da se bodo občine natečaja udeležile v čim večjem številu.

Projekti DYNALP konkretno

Ur. - V prejšnji številki smo predstavili projekte DYNALP, ki jih izvajajo v nemških občinah, tokrat pa je na vrsti Švica. Zaradi omejenega prostora predstavljamo le šest projektov, opis preostalih bo sledil v naslednji številki biltena.

Flühli-Sörenberg:
model „Flühli-Sörenberg - kraj voda“ –
povezanost krajine, voda in zdravja

Za občino Flühli-Sörenberg je značilna izredna krajinska pestrost, ki jo je najbolj zaznamovala voda. Z modelom „Flühli-Sörenberg – kraj voda“, ki temelji na prvinah, kot so krajina, voda in zdravje, poskušajo v tej občini povezati naravo in kulturo, obstoječe in novo. Neokrnjena krajina, različne naravne lepote in bogata kulturna zgodovina ponujajo obiskovalcem velike možnosti za čutno in čustveno zaznavanje doživetij in neposredno posredovanje informacij.

Projekt povezuje vodo z izkustvenim svetom ljudi. Na področju zdravstvenih storitev se uporabljajo Kneippovi postopki. V lanskem septembru so ob ribniku postavili zdravilišče, v katerem izvajajo Kneippovo terapijo. Sicer pa namerava občina model „Flühli-Sörenberg – kraj voda“ uresničevati v okviru projekta DYNALP tudi v prihodnje in pri tem razvijati ponudbe, s katerimi bo lahko okrepila izvajanje trajnostnega razvoja v občini in ustvarjala dodatno vrednost v turizmu.

***Leuk, Salgesch, Varen, Pfynges:
Pfynges kot življenjski in doživljajski
prostor***

Širše območje Pfyngskega gozda (Pfyngwald) je eno najmanj okrnjenih naravnih in kulturnih krajin v Švici.

Cilj projekta Pfynges je prispevati k uveljavitvi trajnostnega razvoja na območju Pfyngvalda, pri čemer naj bi k večji vrednosti regije prispeval podeželski turizem, ki bo prijazen okolju in usmerjen v kakovost.

Načrtovana je tudi ustanovitev naravnega oziroma regijskega parka, ki bi bila v skladu z zahtevami zvezne in kantonalne zakonodaje na področju varstva narave in krajine.

Spomladi 2004 bo – za osrednje območje prihodnjega naravnega oz. regijskega parka - velikemu svetu valajskega kantona predložen predlog o ustanovitvi naravnega parka v skladu s kantonalno zakonodajo. Obstoječi projekti DYNALP tvorijo sestavni del prihodnjega regijskega parka, ki bo obsegal vhodna vrata Varen, lokalni hotel Leuk, naravovarstveni in krajinski center v Salgeschu.

***Malcantone, Valli di Lugano, Valle di Muggio:
ovrednotenje naravnih, kulturnih in turističnih
možnosti za razvoj treh gorskih regij***

Pri projektu DYNALP, ki se izvaja v okviru programa Evropske unije Interreg III B, sodelujejo tudi tri gorske regije iz južnega dela švicarskega kantona Ticino. Ležijo v neposredni bližini luganskega zgoščenega območja.

Omenjene tri regije so prevzele vlogo spodbujevalcev lokalnega razvoja, ki delujejo v okviru pristojnosti zakona o gorskih območjih. Občine v teh treh regijah kakor tudi v drugih regijah kantona doživljajo proces združevanja, ki ne vključuje le manjših občin, temveč tudi mestna središča. V našem primeru mesto Lugano, ki bo od aprila 2004 postalo del novega Lugana, potrebuje vedno več površin. V tem smislu bodo v okviru projekta ovrednotene obstoječe možnosti za razvoj posameznega kraja in dane na razpolago različnim uporabnikom. Pri tem ni v ospredju mesto, temveč gorska območja. Eden od osrednjih dejavnikov projekta bo kostanj, drevo, ki

Pfyngski ribnik sredi Pfynges, življenjskega in doživljajskega prostora

povezuje vse tri regije in predstavlja gonilno silo krajinskega razvoja.

***Romoos:
„Družinska vas Romoos“***

Vas Romoos leži sredi idiličnega gričevja v Unescovem rezervatu Entlebuch ter daleč stran od velikih prometnih osi ponuja mir in pestrost naravne krajine. Turistična ponudba Romoosa, ki je sicer manjšega obsega, a zato kakovostna, temelji na teh virih. Ideja o Romoosu kot družinski vasi je nastala z namenom, da bi zlasti v kmetijstvu razširili možnosti dodatnega zaslužka. Projekt naj bi s privlačno ponudbo za otroke in družine pripomogel izkoristiti prednosti, ki jih ima Romoos. Zaščitni znak projekta je igri namenjen krajinski park, ki je trenutno še v fazi načrtovanja. Ko bo projekt uresničen, bodo v njem ob igri lahko družinske počitnice preživljali „mali in veliki“ gostje.

V Suru je doma eno najlepših mokrišč v Švici

Sur:
delavnica o prihodnosti planine Flix

Sur je zelo majhna občina ob cesti, ki pelje čez alpski prelaz Julierpass s prelepo planino Flix, znano po enem od najlepših mokrišč v Švici. V sodelovanju s prebivalci si vodstvo občine Sur prizadeva zagotoviti okolju prijazen razvoj domačega kraja.

V Suru so z uresničevanjem Dynalpovega projekta že pričeli. Spomladi 2003 so s pomočjo koordinatorjev iz združenja Alpenallianz Schweiz organizirali delavnico prihodnosti, ki se jo je udeležilo 40 oseb. Razvojni projekti, ki so bili izdelani v okviru delavnice, naj bi se sedaj izvajali v sodelovanju s prebivalci, pri tem pa bo treba načrtovanje razvoja vasi prilagoditi današnjim potrebam.

V tem trenutku poteka preverjanje izvedljivosti za naslednje projektne ideje:

- ustanovitev naravoslovnega informacijskega središča v okviru parka Ela in planine Flix,
- počitniški dom za starejše osebe,
- priprava glede na lokacijo zanimivih gradbenih parcel v bližini vaškega središča,
- predelava ovčje volne.

Tschlin:
tradicija s prihodnostjo

Občina Tschlin v Unterengadinu se tako kot številne druge hribovske občine spopada s težavami, ki jih povzroča naglo upadanje števila prebivalcev, in jih skuša reševati s pomočjo različnih projektov, ki naj bi zagotovili trajnostni razvoj občine. Tako bodo v stari planšariji uredili manjšo pivovarno (*bieraria engiadinaisa*), kjer bodo proizvajali specialne vrste piva vrhunske kakovosti, tako imenovana „luksuzna piva“, in po možnosti varili tudi zeliščno pivo, ki ga bodo prodajali večinoma na območju Engadina, morda pa ga bodo tudi izvažali v tujino.

Načrtovana pa je tudi posebna pokuševalnica ali – kot ji pravijo - *degustaria*, ki bi sicer sodila v sklop *bierarie engiadinaise*. Tukaj bi lahko gostje okušali ali kupovali pivo in druge domače kmetijske proizvode (npr. sir, domače mesne izdelke itd.). Organizirani bodo tudi ogledi pivovarne in seminarji na temo varjenja piva, kar bi spodbudilo razvoj „pivskega turizma“. Po zaključenih pripravljalnih delih naj bi se proizvodnja piva začela jeseni 2004.

Priska Hänni,
Alpenbüro Netz

Omrežje občin prejelo Bindingovo nagrado za leto 2003

Ur. – V Vaduzu v Lihtenštajnu je 14. novembra 2003 že devetnajstič zapored potekala podelitev Bindingove nagrade za varstvo narave in okolja. Eno od treh razpisanih nagrad v vrednosti 10.000 CHF je prejelo Omrežje občin „Povezanost v Alpah“. Nagrado je prevzel župan Rainer Siegele, prvi predsednik našega združenja.

Nagrajenci Bindingove nagrade 2003 in člani sveta Bindingovega sklada

Ugledno nagrado za izredne dosežke na okoljskem področju in pri reševanju okoljskih problemov podeljuje Sklad Sophie in Karla Bindinga, ki je bil ustanovljen pred štirimi desetletji.

Javno priznanje za delo, ki ga opravljamo v Omrežju občin, je za nas spodbuda, da bomo zadano pot nadaljevali in tudi v prihodnje prispevali k ohranjanju območja Alp kot življenjskega prostora.

Za varstvo alpskega sveta in spoštovanje Alpske konvencije se zavzemata tudi preostala nagrajenca. Veliko Bindingovo nagrado v vrednosti 50.000 CHF je prejel Klaus Töpfer, generalni direktor Programa Združenih narodov za okolje (UNEP), ki je bil kot nekdanji nemški zvezni minister za okolje tudi soustvarjalec Alpske konvencije.

Prav tako sta Bindingovo nagrado v vrednosti 10.000 CHF za svoje reportaže, prispevke in knjige, v katerih popisujeta doživljanje Alp in seznanjanje z različnimi predeli alpskega sveta na pohodniških turah, prejela avtorja turističnih vodnikov in potopisov Ursula Bauer in Jürg Frischknecht. Njuna besedila, za katera sta si izbrala moto „Pešačiti, govoriti, jesti“, so polna humorja, a hkrati kritično zasnovana in zato zelo prijetno branje.

Ur. - Ker je večina naših članic zelo dejavna pri projektu DYNALP in so dejavnosti v okviru tega projekta v polnem teku, so tokrat tudi poročila iz naših občin skromnejšega obsega. Seveda se bomo potrudili, da bomo v naslednjih številkah v tej rubriki objavili več poročil.

Pridružila se nam je nova članica: italijanska občina Chiavenna. Zaradi časovne stiske nam žal za tokratno številko ni uspelo pripraviti njene predstavitve. To nameravamo storiti v eni od prihodnjih števil.

Iz naših občin: Avstrija

Štefan na Zilji /St. Stefan im Gailtal

Št. prebivalcev: 1.777
Površina: 6.633 ha
Nadmorska višina: 726 m

Štefan na Zilji /St. Stefan im Gailtal leži v Srednji Ziljski dolini, za katero je zaradi vpliva Jadranskega morja značilno milo podnebje. Kraj šteje 20 počitniških naselij v naravi, kjer se obiskovalci lahko sprostijo v doživljanju narave in kulturnih dogodkov in preživljajo počitnice. Preseško jezero / Pressegger See, eno najtoplejših jezer na avstrijskem Koroškem, primernih za kopanje, je od vasi oddaljeno samo 4 km. Prijetno in milo podnebje, visoka vlažnost zraka in številni sončni dnevi pozitivno vplivajo na boleznih dihal in imunski sistem.

Stari običaji, kot sta ziljsko štehvanje ali ples pod lipo, in številne druge prireditve omogočajo obiskovalcu vpogled v kulturo teh krajev. Poleg naravnih znamenitosti (visoka barja, naravni rezervati in

mokrišča) ter 48 hektarjev velikega in med seboj povezanega biotopa, katerega status je potrdila EU, dopolnjujejo ponudbo še tematske in doživljajske pešpoti, ki so namenjene sprostitvi in aktivnemu doživljanju narave.

Udo Rubeis

Iz naših občin: Lihtenštajn

Triesenberg

Št. prebivalcev: 2.609
Površina: 2.977 ha
Nadmorska višina: 884 m

Triesenberg je najvišja in glede na površino največja občina v Lihtenštajnu. Leži na prijetni sončni terasi, od koder je krasen razgled na dolino Rena in okoliške gore.

V vasi zagotavljajo delovna mesta različna storitvena, obrtna in industrijska podjetja, vendar pa sta kar dve tretjini vaščanov zaposlitev poiskali v dolinskih občinah. S kmetijstvom se preživlja le še nekaj prebivalcev.

Svojemu razvoju posveča občina posebno pozornost. Leta 2000 je bil sprejet načrt o rabi površin v Renski dolini, velik izziv pa predstavlja zlasti prihodnji razvoj zimskošportnega in rekreacijskega območja. Z načrtovanjem zasnove razvoja na lokalni ravni in s

pripravo projekta za obnovo gorskih žičnic so bili v letu 2003 ustvarjeni pogoji za uveljavitev načel trajnostnega razvoja Malbuna.

Občina Triesenberg

Koledar prireditev

23. in 24. april 2004 Spomladanska strokovna konferenca, Albulatal (Švica)
23. - 25. september 2004 Kranjska Gora (Slovenija):
letna konferenca
srečanje v okviru projekta DYNALP
letna skupščina društva „Povezanost v Alpah - Avstrija“

Prebivalstvo in kultura: nujno je sodelovanje vseh akterjev

V Alpski konvenciji zavzema tematsko področje prebivalstva in kulture še posebej pomembno mesto. Trenutno se posebna delovna skupina ukvarja z vprašanjem, v kakšni obliki bi bilo mogoče obravnavati omenjeno področje in katere vsebine so pri tem nujne.

Alpska konferenca je delovno skupino (DS) za prebivalstvo in kulturo pooblastila, da pripravi zasnovo modela in določi njegove vsebine, pri čemer morajo biti iz modela razvidni tudi ustrezni politični in pravni instrumenti.

Poziv akterjem, ki sodelujejo pri razvojnem procesu

Ob drugem srečanju članov delovne skupine so v italijanskem predsedstvu pripravili preglednico, v kateri so navedeni ključna tematska področja, cilji in ukrepi, ki so jih doslej predlagali opazovalci in pogodbenice. Da bi lahko akterji izrazili svoje stališče o tem vprašanju in dejansko sodelovali pri oblikovanju besedila bodočega protokola, je na našem spletnem naslovu www.povezanostvalpah.org na voljo preglednica, v katero lahko vsi, ki jih to zanima, vpišejo svoje mnenje.

Pobude in predloge je mogoče poslati tudi neposredno sekretariatu Alpske konvencije na e-naslov: lebel.sekretariat@alpenkonvention.org.

*Andreas Götz,
CIPRA International*

Osnutek protokola o izvajanju Alpske konvencije na področju prebivalstva in kulture je mogoče izdelati le v sodelovanju z neposredno prizadetimi - prebivalci.

Predsedstvo:
Rainer Siegele (Mäder/A), predsednik
Antonio Zambon (Budoia/I), podpredsednik
Daniel Hilti (Schaan/FL)
Walter Grath (Oberstaufen/D)
Evgenija Kegl-Korosec (Bohinj/SLO)
Rudolf Lippuner (Grabs/CH)

Impresum:
Izdajatelj in založnik: Gemeinde-Netzwerk „Allianz in den Alpen“ e.V. – Réseau de communes „Alliance dans les Alpes“ – Rete di comuni „Alleanza nelle Alpi“ – Omrežje občin „Povezanost v Alpah“
Rainer Siegele, Gemeindeamt Mäder, Alte Schulstr. 7, A-6841

Mäder, tel.: ++43/523/52860-0, faks DW 20, e-pošta: r.siegele@maeder.at, www.povezanostvalpah.org
Ur., Oblikovanje: Rainer Siegele, Elke Klien, Gabriele Greußing
Prevodi: francoščina - Juilland Fabienne; italijanščina - Guidi Chiara, slovenščina Leskovic-Uršič Nataša
Fotografija: dr. Dominik Siegfried, Zürich (CH); Klaus Schädler, Triesenberg (FL); arhiv Omrežja; Občina Mäder; Občina St. Stefan; Občina Großraming; Občina Tschlin; Občina Kranjska Gora; Pfyn-Finges; Albulatal; Biosphärenpark Großwalsertal
Tisk: Color-Druck, Götzis (A)
Celotna naklada: 2.000 izvodov
Tiskano na recikliranem tiskovnem in pisalnem papirju Recixtar iz 100% starega papirja, ki ustreza zahtevam avstrijskega ekološkega znaka, modrega angela in belega laboda.